

KOMUNITNÝ PLÁN

**mesta Tisovec a m. č. Rimavská Píla
pre roky 2010 - 2015**

OBSAH

<p>1. Úvod</p> <p>1.1. Základné vymedzenie problematiky</p> <p>1.2. Proces tvorby</p> <p>1.3. Základná terminológia</p> <p>1.4. Obsahová náplň</p>	3 – 6
<p>2. Analýza súčasného stavu sociálnych služieb v meste Tisovec a m. č. Rimavská Píla</p> <p>2.1. SWOT analýzy sociálnych služieb</p> <p>2.2. Sociálne služby v meste Tisovec</p> <p>2.2.1. Poskytované mestom</p> <p>2.2.2. Poskytované VUC a inými subjektmi</p> <p>2.3. Vyhodnotenie SWOT analýzy</p>	7 - 16
<p>3. Strategický cieľ, kritické oblasti a opatrenia</p> <p>3.1. Strategický cieľ v poskytovaní sociálnych služieb v meste Tisovec v rokoch 2010-2015</p> <p>3.2. Kritické oblasti, ciele a opatrenia</p>	16 - 24
<p>4. Implementácia, monitorovanie a úpravy komunitného plánu</p>	24 - 25
<p>Príloha</p> <p>Základné sociálno-demografické údaje o obci</p>	

1. ÚVOD

1.1. Základné vymedzenie problematiky

Komunitný plán mesta Tisovec pre roky 2010 – 2015 vznikol na základe potreby vyvolanej prenosom kompetencií zo štátu na samosprávu, v oblasti sociálnych služieb (zákona NR SR č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky) a na základe zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v neskoršom znení.

Transformačné procesy spojené s decentralizáciou štátnej správy a skutočnosť, že Slovenská republika je členskou krajinou EÚ, sa okrem iného prejavujú v sociálnej oblasti. Lisabonská zmluva otvára nové možnosti fungovania spoločnosti aj na úrovni samospráv. Vytvárajú sa základy otvorenej občianskej spoločnosti v prostredí miest a obcí. Je to nový fenomén prijatia myšlienky a učenia sa jej uplatňovania v praxi – žiť komunitne a pre komunitu, spoločne identifikovať problémy a spoločne prispievať k riešeniu. Konkrétnym nástrojom týchto progresívnych tendencií je aj Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb mesta Tisovec.

Prvoradou úlohou pracovnej skupiny ľudí, ktorá pracovala na vytvorení Komunitného plánu, bolo zanalyzovať súčasný stav na úseku poskytovania sociálnej pomoci, ako aj načrtnúť východiská, ktoré bude potrebné v budúcnosti riešiť v úzkej spolupráci so všetkými zainteresovanými inštitúciami.

Prvým zistením bola slabá výmena informácií a skúseností, absencia koordinácie medzi subjektmi poskytujúcimi sociálne služby a tiež chýbajúci prieskum potrieb jednotlivých sociálnych skupín a jednotlivcov. Dobre fungujúca sociálna sieť je potrebná na to, aby bolo možné zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych dôvodov dostal do neriešiteľných situácií alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiaduca.

Komunitný plán sociálnych služieb v meste Tisovec je strednodobý strategický dokument, ktorého cieľom je:

- vytvoriť podmienky pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny,
- vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku, či zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov,
- podporovať trvalo udržateľný rozvoj mesta.

Ide o otvorený dokument, ktorý rieši základné fungovanie mesta a zainteresovaných subjektov v sociálnej oblasti.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa §3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane svojej osoby a rodiny a svojho majetku v obci, ako aj pomoci v čase náhlej núdze (toto právo má i ústavnú oporu - Čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa §4 ods. 3 písm. j) obec obstaráva a schvaľuje koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

V zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v neskoršom znení (§83 ods. 2) obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb, na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Komunitný plán sociálnych služieb vychádza zo základných strategických dokumentov, vypracovaných na národnej a regionálnej úrovni a z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť.

Dokument je v súlade s Územným plánom mesta Tisovec a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Tisovec na obdobie 2007-2010, s výhľadom do roku 2014.

1.2. Proces tvorby

Základy tvorby Komunitného plánu sociálnych služieb boli schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Tisovci č. 232/2007 dňa 29. novembra 2007, ktorým sa schválil aj harmonogram komunitného plánu sociálnych služieb a riadiaca štruktúra v zložení – Ing. Valéria Huňová, PaedDr. Katarína Dominiková, p. Irena Milecová, JUDr. Zuzana Kederová, Bc. Martina Manicová, p. Jaroslav Lacko, p. Milan Bútor.

Riadiaca štruktúra si v roku 2008 zadefinovala cieľové skupiny, z ktorých si vytypovala kľúčové kontaktné osoby a vytvorila pracovné skupiny pre jednotlivé sociálne skupiny (napr. seniori).

Následne v priebehu roku 2008 sa stanovila informačná stratégia, za účelom participácie najširšej verejnosti na tomto dokumente.

Získanie štatistických, ekonomických a demografických údajov, monitoring existujúcich ľudských, materiálnych a finančných zdrojov, prieskum potrieb medzi cieľovými skupinami a obyvateľstvom, analýza potrieb, zhodnotenie silných a slabých stránok systému sociálnych služieb, vymenovanie rizík, naznačenie trendov sociálneho rozvoja – predstavovalo časovo aj obsahovo na rozsiahlu činnosť, v rámci ktorej bolo distribuovaných 250 a vyhodnotených 215 dotazníkov.

Výsledkom tejto činnosti bolo spracovanie SWOT analýzy a jej schválenie uznesením Mestského zastupiteľstva v Tisovci č. 651/2009 dňa 27. augusta 2009.

Návrh rozvoja sociálnych služieb a návrh Komunitného plánu sociálnych služieb, prešiel v roku 2010 pripomienkovaním, a to zo strany Mestského úradu v Tisovci, Odd. sociálno-správneho a školstva, Komisie sociálnych služieb a zdravotníctva pri Mestskom zastupiteľstve v Tisovci, členmi KD, ZŤP, ŤZP, SČK, SZPB, OZ Gamaben a neformálnou skupinou rómskej komunity v Rimavskej Píle.

Po zapracovaní vznesených pripomienok bol v auguste 2010, návrh predložený na verejnú diskusiu.

Po vyhodnotení diskusie a po prerokovaní návrhu v Komisii sociálnych služieb a zdravotníctva, bol návrh v septembri 2010 predložený na schválenie do Mestského zastupiteľstva v Tisovci.

1.3. Základná terminológia

Prijímateľ sociálnej služby

Fyzická osoba, ktorá využíva sociálne služby, pretože sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii.

Poskytovateľ sociálnej služby

Subjekt poskytujúci sociálne služby za podmienok stanovených zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel:

- a) verejný poskytovateľ – obec, vyšší územný celok (priamo),
- b) neverejný poskytovateľ – súkromné sociálne zariadenia, neziskové organizácie, občianske združenia.

Objednávateľ sociálnej služby

Osoba, ktorá zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb.

Objednávateľom je najmä obec a vyšší územný celok, teda subjekt, v kompetencii ktorého je sociálna služba, resp. oblasť.

V našom prípade objednávateľom sociálnych služieb je mesto Tisovec.

Sociálna služba

Je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť, alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

1.4. Obsahová náplň

V Komunitnom pláne sociálnych služieb mesta Tisovec, podľa štruktúry je obsiahnuté:

Analýza súčasného stavu sociálnych služieb v meste Tisovec

- SWOT analýza sociálnych služieb v meste Tisovec,
- zmapovanie všetkých subjektov poskytujúcich sociálne služby, na území mesta Tisovec, vrátane nimi poskytovaných a plánovaných služieb, ich materiálo-technického vybavenia a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov,
- zmapovanie jednotlivcov a ich potrieb v sociálnej oblasti (analýza prijímateľov).

Strategické ciele v oblasti poskytovania sociálnych služieb

- stanovenie kľúčových skupín s potrebami v sociálnej oblasti a určenie váhy pre tieto skupiny, na základe početnosti zastúpenia medzi obyvateľmi v meste Tisovec (analýza požiadaviek),
- stanovenie strategického cieľa v poskytovaní sociálnych služieb v meste Tisovec.

Kritické oblasti, ciele a opatrenia

- stanovenie kritických oblastí, cieľov a opatrení pre kľúčové skupiny na obdobie 2010 – 2015,
- časový plán realizácie, vrátane určenia podmienok realizácie.

Implementácia, monitorovanie a úpravy

- spôsob vyhodnocovania a kontroly plnenia Komunitného plánu sociálnych služieb.

Prílohy

- základné sociálno-demografické údaje o obci a jej obyvateľoch.

2. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE TISOVEC A m. č. RIMAVSKÁ PÍLA

2.1. SWOT analýza sociálnych služieb

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - mesto má spracované PHSR; - vysokú kvalifikovanosť sociálnych pracovníkov; - zabezpečené základné sociálne poradenstvo (TSP, MsÚ, IMC, KC); - fungujúca opatrovateľská služba; - dostupná zdravotná starostlivosť v meste; - existencia DD a DDS; - zabezpečené stravovacie možnosti pre dôchodcov; - dobrá spolupráca s cirkvami a ČK na území mesta; - zriadené Integrované materské centrum; - funkčné Komunitné centrum; - aktívna činnosť Komisie sociálnych služieb a zdravotníctva pri MZ Tisovec; - spokojnosť s poskytovanými službami klubu dôchodcov; - záujem mesta na fungovaní a zaistení sociálnych služieb; 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok objektov vhodných na umiestnenie sociálnych služieb a ich nevyhovujúci stav; - starnutie populácie; - málo voľnočasových príležitostí pre deti a mládež; - málo príležitostí na vzdelávanie dospelých; - problém počtu dlhodobo nezamestnaných občanov; - ľahostajnosť a vandalizmus časti obyvateľov; - neochota finančnej spoluúčasti žiadateľa pri poskytovaní opatrovateľskej služby; - absencia zodpovednosti rodinného príslušníka voči postihnutému jedincovi; - nárast občanov závislých na alkohole, drogách, gamblerstve; - nárast rodín v kríze; - <u>Vysoký stupeň segregácie rómskej komunity s dôsledkami ako je:</u> <ul style="list-style-type: none"> - slabá vzdelanostná úroveň; - slabé hygienické povedomie; - nezdravý životný štýl; - vysoká chorobnosť; - nízka miera využívania zdrav. starostlivosti; - nedôvera k inštitúciám;
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vypracovanie Komunitného plánu sociálnych služieb v meste; - rozvoj nových sociálnych služieb v meste; - možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EU a iných zdrojov; - záujem občanov o veci verejné; - motivácia k zamestnanosti a vzdelávaniu; - vzdelávanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce; - preventívne programy pre občanov, so závislosťami; - preventívne programy pre rodiny v kríze; - odstraňovanie bariér, negatívnych stereotypov a predsudkov medzi občanmi; 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny demografický vývoj; - neisté finančné zabezpečenie už prebiehajúcich aktivít; - zvyšovanie počtu obyvateľov závislých na sociálnych službách; - zvyšovanie počtu nezamestnaných / hospodárska kríza; - zvyšovanie počtu obyvateľov závislých na sociálnej sieti; - nezáujem občanov zlepšovať svoju ekonomickú situáciu; - apatia a nezáujem; - zvyšovanie segregácie a chudoby rómskej komunity;

	<ul style="list-style-type: none"> - nárast kriminality; - vysoká migrácia Rómov; - neisté legislatívne prostredie;ň - nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu aktivít;
--	--

2.2. Sociálne služby v meste Tisovec

2.2.1. Poskytované mestom

Opatrovateľská služba

Opatrovateľskú službu mesto Tisovec poskytuje občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby, pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov a nevyhnutných úkonov v domácnosti.

Nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a formy zabezpečenia kontaktu so spoločenským prostredím sa určia rozsahom opatrovateľskej služby, ktorú určí mesto rozhodnutím o odkázanosti na poskytovanie opatrovateľskej služby v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z.

Podmienky poskytovania opatrovateľskej služby a výška úhrad sú stanovené vo VZN mesta Tisovec o poskytovaní opatrovateľskej služby a výške úhrad za poskytovanie opatrovateľskej služby zo dňa 30. apríla 2009.

Opatrovateľská služba v súčasnom období patrí medzi využívané služby, ktoré mesto poskytuje občanom v rámci svojej sociálnej politiky.

Táto služba bola zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Banskobystrického samosprávneho kraja, mestom Tisovec pod č. 155.1. dňa 11. januára 2010.

V súčasnosti túto službu mesto poskytuje pre 30 občanov, 13 opatrovateľmi, z ktorých je 5 kvalifikovaných zamestnancov, ostatní sú spravidla blízke osoby opatrovaného, ktorým v zmysle §109 zákona č. 448/2008 plyní lehota podmienky na získanie kvalifikačných predpokladov.

Opatrovateľskú službu administratívne a organizačne zabezpečuje mestský úrad, jedným kvalifikovaným zamestnancom.

Táto služba okrem bežného materiálno-technického zabezpečenia (obedáre, pracovné pomôcky) je zabezpečená formou 9-miestneho motorového vozidla.

Denné centrum (Klub dôchodcov)

Mesto zriadilo denné centrum, ako preddavkovú organizáciu na utváranie podmienok záujmových a kultúrnych činností, pre svojich starších občanov – Klub dôchodcov, ktoré je finančne podporované z rozpočtu mesta Tisovec.

Denné centrum je zapísané v Registri poskytovateľov sociálnych služieb Banskobystrického samosprávneho kraja, mestom Tisovec pod č. 155.2. dňa 11. januára 2010.

Denné centrum slúži občanom, ktorí sú:

- poberateľmi starobného dôchodku,
- alebo majú nepriaznivý zdravotný stav (invalidní dôchodcovia).

Denné centrum - Klub dôchodcov má cca 89 členov. Väčšina z nich je veľmi aktívna. V priestoroch, ktoré im mesto poskytuje sa stretávajú min. dvakrát do týždňa. Členovia sa venujú rôznym činnostiam: ručným prácam, vareniu, pečeniu, nácviku speváckeho súboru. Navštevujú kultúrne pamiatky, múzeá, divadlá, kúpele, využívajú relaxačné pobyty, organizujú tuzemské i zahraničné zájazdy (udržujú partnerské vzťahy a pravidelný kontakt s Klubom dôchodcov z mesta Putnok, Maďarská republika), žijú plnohodnotným životom.

Primátor mesta Tisovec každoročne pozýva seniorov z príležitosti Mesiaca úcty k starším do Mestského kultúrneho strediska, kde je pre nich pripravený kultúrny program s večerou a ďalším občerstvením.

Majú vyčlenenú samostatnú miestnosť v budove Mestského kultúrneho strediska, zariadenú vlastným nábytkom a vybavenú zariadením.

Činnosť administratívne zabezpečuje vlastným sociálnym pracovníkom mestského úradu, v spolupráci s predsedníčkou Klubu dôchodcov.

Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

Klientmi sú osoby v hmotnej núdzi, seniori s nízkym dôchodkom alebo čiastočným invalidným dôchodkom.

Jednorazovú sociálnu dávku poskytuje mesto:

- a) sociálne odkázanému občanovi alebo občanom, ktorých príjmy sa posudzujú spoločne, podľa osobitného predpisu (zákon o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov), a nepresiahnu hranicu životného minima stanovenú zákonom, resp. dôchodcom, ktorých príjem nepresahuje hranicu životného minima stanoveného zákonom, vynásobenú koeficientom 1,3,
- b) občanom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii. Za občanov, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii sú považovaní aj občania, ktorých príjmy presahujú hranicu životného minima stanovenú zákonom vynásobenú koeficientom 1,3 a ocitli sa v situácii, keď nie sú schopní z vlastných príjmov pokryť náklady na základné životné potreby alebo na vážnu sociálnu situáciu.

Dávka sa poskytuje spravidla jedenkrát do roka, v odôvodnených prípadoch sa môže poskytnúť opakovane, ak súčet poskytnutých dávok nepresiahne finančný limit stanovený zákonom.

Dávky občanom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii môže v odôvodnených prípadoch schváliť primátor mesta.

O jednorazovej sociálnej dávke rozhoduje primátor mesta na základe odporúčenia Komisie sociálnych služieb a zdravotníctva, ktorú schválilo Mestské zastupiteľstvo mesta Tisovec. Uvedená komisia jednorazovú sociálnu dávku odporúča na základe žiadosti a podľa Zásad mesta Tisovec o poskytovaní a jednorazovej dávke v hmotnej núdzi zo dňa 12. apríla 2006.

V rámci posúdenia žiadosti o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi a preskúmania sociálnej situácie občana, predchádza sociálne zisťovanie sociálnym pracovníkom priamo v domácnosti žiadateľa (prešetrovanie pomerov).

Dávka sa poskytuje aj vo vecnej forme.

V roku 2009 bolo podaných 33 žiadostí, poskytnutých 27 dávok.

Materiálno-technické vybavenie je zabezpečené vo forme prevádzky kancelárie sociálnych služieb a kancelárie terénnych sociálnych pracovníčok s bežným technickým vybavením (počítač, internet, kopírka, telefón).

Administratívne činnosti zabezpečuje kvalifikovaný zamestnanec mestského úradu a 2 zamestnanci terénnej sociálnej služby.

Základné sociálne poradenstvo

V zmysle ustanovenia §19 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. - základné sociálne poradenstvo je posúdenie povahy problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci.

Poskytované je na odd. sociálno-právnom a školstva odborne spôsobilou zamestnankyňou (sociálny pracovník) mestského úradu a 2 terénnymi sociálnymi pracovníčkami, jednak v kancelárii terénnej komunitnej práce, v Komunitnom centre v Rimavskej Píle pravidelne 1x týždenne a aj terénnou formou.

Materiálno-technické vybavenie je vo forme bežného technického a materiálneho vybavenia kancelárie sociálneho pracovníka, ako aj kancelárie terénnej komunitnej práce a Komunitného centra v Rimavskej Píle (telefón, výpočtová technika, internet, kopírka a pod.).

V roku 2009 bolo základné poradenstvo bolo poskytnuté prostredníctvom sociálnej pracovníčky a prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníčok cca v 180 prípadoch.

Poradenstvo pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi

Mesto poskytuje túto službu v zmysle ustanovenia §24 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v neskoršom znení.

Poskytovaná je na Odd. sociálno-právnom a školstva odborne spôsobilou zamestnankyňou (sociálny pracovník) mestského úradu a 2 terénnymi sociálnymi pracovníčkami, jednak v kancelárii terénnej komunitnej práce, v Komunitnom centre v Rimavskej Píle pravidelne 1x týždenne a aj terénnou formou.

Materiálno-technické vybavenie je zabezpečené vo forme prevádzky kancelárie sociálnych služieb a kancelárie terénnych sociálnych pracovníčok s bežným technickým vybavením (počítač, internet, kopírka, telefón).

Sociálne služby v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Klientmi sú deti, ktoré potrebujú ochranu práv a ich záujmov.

Účelom zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií v rodine, ochrany práv a právom chránených záujmov detí, predchádzania prehlbovania a opakovaniu porúch psychického vývinu, fyzického a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a na zabezpečenie zamedzenia nárastu sociálno-patologických javov.

Sociálnoprávna ochrana je súbor opatrení na zabezpečenie:

- a) ochrany dieťaťa,
- b) výchovy a všestranného vývinu dieťaťa, v jeho prirodzenom rodinnom prostredí,
- c) náhradného prostredia dieťaťa, ktoré nemôže byť vychovávané vo vlastnej rodine.

Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv obec aj bez vedomia rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Tým nie sú dotknuté práva a povinnosti rodičov, vyplývajúce z rodičovských práv a povinností, a práva a povinnosti osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Rodič, ktorý sa stará o dieťa, má rovnaké právo požiadať obec o pomoc.

Mesto poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj.

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany sa vykonávajú aj v zariadeniach, ktorými sú: detský domov, detský domov pre maloletých bez sprievodcu, krízové stredisko, resocializačné stredisko. Sociálny pracovník mesta je v kontakte s uvedenými zariadeniami.

Pôsobnosť mesta:

- vykonáva opatrenia na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú vývoj dieťaťa,
- organizuje výchovné programy alebo sociálne programy pre deti,
- organizuje programy na pomoc ohrozeným deťom,
- spolupôsobí pri výkone výchovných opatrení,
- spolupôsobí pri pomoci deťom,
- spolupôsobí pri úprave a obnove rodinných pomerov dieťaťa finančnou podporou,
- poskytuje rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne o dieťa stará, príspevok na dopravu do zariadenia,
- poskytuje dieťaťu príspevok na tvorbu úspor,
- utvára podmienky na prácu s komunitou,
- poskytuje pomoc dieťaťu v naliehavých prípadoch,
- poskytuje pomoc dieťaťu, ktoré je ohrozované správaním sa člena rodiny,
- poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania,
- vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti,
- poskytuje súčinnosť dotknutým štátnym orgánom pri zisťovaní pomerov, bytových pomerov a sociálnych pomerov dieťaťa a jeho rodiny,
- zriaďuje iné zariadenia podľa potreby obyvateľov územia,
- poskytuje štatistické údaje z oblasti výkonu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre deti.

Mesto Tisovec vydalo Všeobecne záväzné nariadenie, ktorým upravuje pre oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podmienky a spôsob realizácie opatrení finančného charakteru, príspevok na dopravu rodičom do detského domova, v ktorom je dieťa umiestnené, a tiež príspevok na tvorbu úspor v prípade, ak sa do jedného roka od umiestnenia dieťaťa v detskom domove neupravili rodinné pomery tak, aby rodič alebo osoba, ktorá sa o dieťa osobne stará, mohli osobne vykonávať starostlivosť o dieťa, alebo aby dieťa nebolo umiestnené do náhradného rodinného prostredia.

Mesto poskytne príspevok na tvorbu úspor mesačne na osobný účet dieťaťa. Na nakladanie s prostriedkami na účte dieťaťa je potrebný súhlas súdu

Mesto v roku 2009 napr. vykonalo 19 úkonov pre kuratelu, 4 pre súdy, zúčastnilo sa 2 súdnych pojednávaní.

Tohto času máme

- 3 deti umiestnené v náhradnej rodinnej starostlivosti,
- 10 detí je umiestnených v detských domovoch (2 deti z Rimavskej Píly),
- 2 deti sú umiestnené v reedukačných zariadeniach.

Boli prevedené šetrenia v jednotlivých domácnostiach, kde deti boli vyňaté z rodín a ani v jednom prípade rodičia neprejavili skutočný záujem o navrátenie dieťaťa do rodiny.

Počet problémových rodín je 29. Bohužiaľ, aj v našom meste sa na tomto úseku stretávame so zanedbávaním starostlivosti o deti, s alkoholizmom mužov a žien. Z pohovorov s maloletými konštatujeme dostupnosť tabakových výrobkov a alkoholu.

V zmysle zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately, ktorý dal obciam a mestám nové kompetencie a povinnosti, je potrebné sa zaoberať predchádzaniu patologických javov, čiže práca mesta s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a mestskou políciou, by mala smerovať do prevencie.

Úlohou mesta je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbaním výchovy a výživy zo strany rodičov.

Rodinné príspevky

V zmysle zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa môže Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, na základe písomného oznámenia základnej školy o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky, rozhodnúť o zastavení výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe a poukazovať prídavok na dieťa prostredníctvom osobitného príjemcu Mestského úradu v Tisovci.

Mesačne sa takto zo zdrojov štátu vyplatia rodinné prídavky cca 14 rodinám.

Tendencia neplnenia si povinností školskej dochádzky neustále rastie. Pri riešení tejto problematiky, mesto spolupracuje so Základnou školou Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci, rodičmi a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote.

Prostredníctvom osobitného príjemcu je tiež vyplácaný prídavok na dieťa, napr. v prípade rozvodu rodičov, zverenia dieťaťa do starostlivosti starých rodičov, v prípadoch úmrtia rodičov a pod.

Činnosť zabezpečuje kvalifikovaný sociálny pracovník mestského úradu, technicko-materiálne vybavenie spočíva v štandardnom vybavení kancelárie.

Spoločné stravovanie

Na základe uznesenia mestského zastupiteľstva č. 168/2007 zo dňa 31. augusta 2007 sa dôchodcom, ktorí žijú osamele, poskytuje príspevok na stravovanie vo výške 50% podielu z celkovej ceny stravného lístka v Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb v Tisovci, čo je 0,73€ na jeden obed.

V prípade, že dôchodca má príjem do 331,94€, poskytuje sa príspevok vo výške 10% podielu z celkovej ceny stravného lístka, čo je 0,15€.

Tohto času, pravidelne poberá príspevok na stravovanie 6 dôchodcov.

Činnosť zabezpečuje kvalifikovaný sociálny pracovník mestského úradu, technicko-materiálne vybavenie spočíva v štandardnom vybavení kancelárie.

Terénna sociálna práca v meste

Cieľom je poskytnúť odbornú pomoc všetkým obyvateľom, ktorí sa ocitnú v nepriaznivej sociálnej situácii a nie sú schopní sami, ani pomocou rodiny a blízkych osôb nájsť primerané riešenie svojho sociálneho problému.

Cieľom terénnej sociálnej práce je aj preventívne pôsobiť na rizikové faktory a ohrozené skupiny obyvateľov, a tým predchádzať vzniku akútnych krízových situácií.

Je zameraná najmä na:

- návštevy a šetrenie v rodinách, zdravotná osveta pre klientov, šetrenie pre sociálnu kuratelu, šetrenie pre súdy, účasť na súdnych pojednávaníach, riešenie záškoláctva v rodinách, riešenie prípadov alkoholizmu v rodinách, osobné návštevy inštitúcií a spolupráca (školy súdy, soc. kuratela, ÚPSVaR, polícia, lekári, psychológovia, detské domovy, krízové centrá a i.), doprovod klientov v inštitúciách, riešenie prípadov exekúcie, sprostredkovanie trvalej práce, umiestnenie a doprovod do nemocnice, umiestnenie dieťaťa do krízového centra, vybavovanie žiadostí pre ŤZP (príspevok na opatrovanie, kompenzačné pomôcky), vybavovanie preukazov poistenca a občianskeho preukazu, vybavovanie rodných listov, sprostredkovanie návštev u psychológa, psychiatra, probačného úradníka, spísanie návrhov na súd, pomoc pri zverení maloletých, prípady deložovania rodín, sprostredkovanie darovania šatstva, potravín a i., burzy šatstva, vzdelávanie, sprostredkovanie projektu „zdravotný stav Rómov, monitoring výskytu hepatitídy C a pod.

Projekt je zabezpečovaný prostredníctvom 2 odborne spôsobilých terénnych sociálnych pracovníčok, materiálno-technické vybavenie je na štandardnej úrovni, vybavená kancelária a využíva sa aj 9-miestne motorové vozidlo.

Materské centrum Stonožka

Projekt sa začal realizovať ešte koncom roka 2006 za pomoci Vidieckej organizácie pre komunitné aktivity (VOKA).

Cieľom je vyplnenie voľného času zmysluplnými aktivitami pre matky s malými deťmi.

Aktivity a prevádzka MC bola v roku 2009 zabezpečovaná v rámci možností zamestnankýň terénnej sociálnej práce.

V stanovenom prevádzkovom čase počas prítomnosti terénnych soc. zamestnankýň bolo možné využiť priestory a zariadenie MC, avšak bola daná možnosť ich využitia aj mimo určeného času na rôzne aktivity OZ Veselá Stonožka a aktivity mamičiek s deťmi. Prevádzka sa v súčasnosti využíva najmä na cvičenie matiek (aerobik a kalanetika), narodeninové oslavy a návštevu rodičov s deťmi.

Komunitné centrum „ŠKOLA“ Rimavská Píla

Projekt realizovaný za pomoci Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR – Fondu sociálneho rozvoja, ešte v roku 2006 a je zameraný najmä na marginalizované skupiny v Rimavskej Píle.

Vykonávajú sa tu rôzne aktivity, podľa plánu aktivít (napr. deň detí, burza vecí, výlety, predvianočné posedenie, spoločná opekačka, besedy, prednášky – vzdelávacie aktivity).

V roku 2009 sa realizoval aj kurz základov zručností s PC, sprístupnilo sa využitie PC a internetu pre materské školy, občianske združenia, cirkev a verejnosť.

Aktivity a prevádzka je realizovaná najmä v rámci dielčich projektov z Fondu sociálneho rozvoja a z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ako aj terénnou sociálnou prácou, malými obecnými službami alebo dohodami mimopracovného pomeru.

Materiálno-technické vybavenie – 6 osobných počítačov, nábytok a zrekonštruovaná budova s možnosťou zabezpečenia osobnej hygieny.

Sociálne bývanie

Do sociálnej problematiky patrí aj oblasť sociálneho bývania.

Mesto poskytuje v 30 bytovej jednotke na ulici Jesenského – nájomné bývanie, v zmysle VZN mesta o nakladaní s nájomnými bytmi v 30 b. j. na ulici Jesenského v Tisovci zo dňa 24. apríla 2002.

Okrem riešenia bytovej situácie ekonomicky a sociálne slabších rodín, mesto v tomto bytovom dome disponuje aj 2 bezbariérovými bytmi pre ZŤP a 4 garsónkami pre ZŤP. Agendu zabezpečuje odborný zamestnanec mesta.

Mesto tiež zabezpečuje v 4 bytových domoch dočasné núdzové bývanie, najmä pre osamelých dôchodcov a občanov zo znevýhodneného prostredia.

Materiálno-technické vybavenie spočíva v štandardnom vybavení kancelárie.

2.2.2. Poskytované VUC a inými subjektmi

VUC - Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb

Zriaďovateľom zariadenia je Banskobystrický samosprávny kraj.

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb je rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou.

Nachádza sa budove, ktorej vlastníkom je mesto Tisovec. Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb má budovu v bezplatnej výpožičke do roku 2094. Prevádzka v zariadení bola otvorená v roku 1997, po rekonštrukcii bývalej materskej školy.

Kapacita zariadenia je 43 klientov. Sociálne služby zabezpečuje 25 zamestnancov.

Cieľovou skupinou, ktorej sa v zariadení poskytujú sociálne služby sú seniori a dospelí zdravotne postihnutí občania s duševnými poruchami.

ÚPSVaR - Detský domov Škovránok

Detský domov Škovránok so sídlom v Hnúšti, Bakulínyho č. 801 má v súčasnosti nariadením súdov zverených 61 detí (v troch rodinných domoch v Hnúšti býva 31 detí, v Detskom domove v Tisovci na Malinovského ulici býva skupina s 13-timi deťmi; v samostatnom byte v tomto domove žijú 4 mladí dospelí, ktorí sa učia samostatnému životu, za dohľadu zamestnancov detského domova).

Deti máme umiestnené aj v profesionálnych rodinách, kde sa o ne starajú profesionálni rodičia, ktorí sú zamestnancami detského domova (v Tisovci - zverené 4 deti, v Hnúšti - zverené 3 deti, v Rimavskej Sobote – zverené 2 deti, v Hornej Lehote – zverené 2 deti, v Poltári – zverené 2 deti).

O deti sa stará 42 zamestnancov v Hnúšti aj v Tisovci (riaditeľka, 2 ekonómky, 2 sociálne pracovníčky, vychovávateľia, gazdiné, psychologička, špeciálna pedagogička, liečebná pedagogička, údržbár a šofér).

V súčasnosti sa v Detskom domove v Tisovci pripravujú priestory pre skupinu detí z ťažkým zdravotným postihnutím (max. 8 detí). Otvorenie tejto skupiny je plánované od 1. decembra 2010 (ponuka pracovnej príležitosti pre 3 zdravotné sestry).

Detský domov úzko spolupracuje so školami, okresnými úradmi, úradmi práce, obecnými a mestskými úradmi.

2.3. Vyhodnotenie SWOT analýzy

Z porovnania pôsobiacich faktorov SWOT analýzy vo všetkých štyroch skupinách je zrejmé, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných stránok k prvkom a javom, ktoré pôsobia ako slabé stránky. Počet a pôsobenia slabých stránok je prevažujúca nad silnými.

Existencia prvkov a javov príležitostí a ohrození a využitie ich potenciálu či eliminácia ich pôsobenia, je približne rovnaká.

Z uvedeného vyplýva, že v prípade ak by tento stav v komunite dlhodobo pretrvával a neriešil by sa, mohli by nastať nasledovné sociálno – patologické javy:

- nárast sociálno – patologických javov v komunite,
- vznik a narastanie sociálneho napätia v komunite mesta,
- pokles súčasnej úrovne už poskytovaných sociálnych služieb, ako aj riziko nemožnosti realizovania zákonných nárokov (v právnom zameraní súčasnej legislatívy kladenej na obce v oblasti sociálnych služieb) občanov v oblasti sociálnych služieb v potrebnom rozsahu,
- rozpor medzi mierou finančných a materiálnych vstupov vynaložených na oblasť sociálnych služieb a mierou a kvalitou jej výstupov pre prijímateľov cieľových skupín obyvateľov komunity mesta,
- pokles alebo strata dôvery v oficiálne orgány a inštitúcie komunity a ich schopnosť riešiť vzniknuté problémy v sociálnej oblasti,
- prehlbovanie závislosti komunity mesta a jej obyvateľov v oblasti sociálnych služieb od iných systémov a subjektov stojacich mimo teritoriálny rámec.

3. STRATEGICKÝ CIEĽ, KRITICKÉ OBLASTI A OPATRENIA

3.1. Strategický cieľ v poskytovaní sociálnych služieb v meste Tisovec v rokoch 2010 – 2015

Zvýšiť rozsah a kvalitu poskytovaných sociálnych služieb u tých sociálnych skupín, ktoré svojou početnosťou patria medzi najväčšie skupiny v meste Tisovec a zároveň majú nedostatočnú úroveň poskytovaných sociálnych služieb.

Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych, materiálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít mestského rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb.

3.2. Kritické oblasti, ciele a opatrenia

Problémy v sociálnej oblasti v meste Tisovec

Podľa dotazníkového prieskumu a zberu problémov medzi členmi pracovnej skupiny boli vytýčené základné problémy v sociálnej oblasti v meste Tisovec nasledovne:

- vysoká nezamestnanosť,
- chýbajúci denný stacionár pre dôchodcov,
- chýbajúce nájomné byty (nehnuteľnosti) nižšieho štandardu pre občanov zo znevýhodneného prostredia,
- chýbajúce stredisko osobnej hygieny,
- chýbajúce zariadenie chráneného bývania a chránené dielne,
- zvyšujúci sa počet detí a mládeže s problémovým správaním; detí a mládeže, užívajúcich drogy,
- nedostatok informácií o možnostiach v sociálnej oblasti, hlavne medzi občanmi zo sociálne znevýhodneného prostredia,
- chýbajúce zariadenie opatrovateľskej služby,
- problém s mobilitou, chýbajúce rehabilitačné centrum.

Po vzájomných diskusiách členov pracovnej skupiny, boli problémy podľa podobnosti roztriedené do nasledujúcich kritických oblastí a boli navrhnuté ciele a opatrenia na riešenie stanovených problémov:

Kritická oblasť – NEZAMESTNANOSŤ

Cieľ 1 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne

Termín 2010 - 2015

Zodpovedný

Mestský úrad, mimovládne organizácie, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, školy – vzdelávacie inštitúcie.

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- RM (rozpočet mesta).

Opatrenie 1.1.

Príprava a realizácia programov zameraných na ukončenie základného a stredného vzdelania.

Opatrenie 1.2.

Príprava a realizácia rekvalifikačných kurzov podľa aktuálnych požiadaviek trhu práce.

Opatrenie 1.3.

Rozvíjanie spolupráce podnikateľského sektora a škôl za účelom výberu aktuálnych študijných odborov.

Cieľ 2 Udržiavanie a rozvíjanie pracovných návykov

Termín 2010 - 2015

Zodpovedný

Mestský úrad, mimovládne organizácie, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- RM (rozpočet mesta).

Opatrenie 2.1.

Udržanie aktivačných prác.

Opatrenie 2.2.

Vytváranie možností krátkodobého, resp. úväzkového zamestnania.

Cieľ 3 Zvyšovanie počtu pracovných miest

Termín 2010 - 2015

Zodpovedný

Mestský úrad, mimovládne organizácie, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- RM (rozpočet mesta).

Opatrenie 3.1.

Podpora samozamestnania v tradičných remeslách a s využitím miestnych zdrojov.

Opatrenie 3.2.

Zvyšovanie informovanosti o možnostiach zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore.

Opatrenie 3.3.

Podpora všetkých nových aktivít smerujúcich k zvyšovaniu zamestnateľnosti a zamestnanosti.

Opatrenie 3.4.

Vytváranie možností krátkodobého, resp. úväzkového zamestnania v zariadeniach mesta.

Podľa dotazníkového prieskumu, ktorý bol vykonaný na náhodne vybranej skupine obyvateľov, je jednou z najviac kritických oblastí v meste Tisovec vysoká nezamestnanosť, s ktorou je spojená veľká časť problémov rodín žijúcich na území mesta.

Vysoký podiel nezamestnaných je z rizikových skupín, hlavne osôb so základným vzdelaním alebo bez vzdelania, dlhodobo nezamestnaných, mladých ľudí po ukončení štúdia, ktorí sú bez praxe a osôb nad 50 rokov veku.

V meste je cca 390 nezamestnaných občanov, dopyt po pracovných miestach ďaleko prevyšuje ponuku, je pomerne vysoký počet uchádzačov o zamestnanie na jedno voľné pracovné miesto a zaznamenáva sa odchod mladých ľudí z mesta, prechodne za prácou mimo územia SR alebo trvale do iných miest na území SR.

Jedným z opatrení mesta Tisovec bude realizácia programov, ktoré budú zamerané na ukončenie základného a stredného vzdelania u detí a mládeže a rekvalifikačných kurzov podľa aktuálnych požiadaviek trhu práce pre uchádzačov o zamestnanie, ktorí sú dlhodobo nezamestnaní cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Cieľom mesta Tisovec je aj udržiavanie a rozvíjanie pracovných návykov, dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie, prostredníctvom aktívnych prác a vytvorenia pracovného inkubátora.

Jedným z opatrení je aj naučiť Rómov (dospelých dlhodobo nezamestnaných Rómov a rómsku mládež) tradičným remeslám (tkáčstvo – práca na tkáčskom ráme, cigánske viazanice, drotárstvo, výroba šperkov z drôtu a košíkárstvo), ktoré by mohli ľahko vykonávať doma s možnosťou odpredaja. Prostredníctvom tvorivých dielní obnoviť a zachovať tradičné zručnosti u Rómov.

Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore.

Kritická oblasť – SOCIÁLNE SLUŽBY

Cieľ 1 Zriadenie zariadenia opatrovateľskej služby - §36 zákon č.448/2008 o sociálnych službách

Termín 2015

Zodpovedný

Mestský úrad, mimovládne organizácie

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- RM (rozpočet mesta).

Opatrenie 1.1.

Získanie vhodných nehnuteľností.

Opatrenie 1.2.

Spracovanie projektovej dokumentácie.

Opatrenie 1.3.

Výstavba (rekonštrukcia) budovy.

Cieľ 2 Zriadenie chráneného bývania, chránenej dielne

Termín 2014

Zodpovedný

Mestský úrad, mimovládne organizácie

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- RM (rozpočet mesta).

Opatrenie 2.1.

Získanie vhodných nehnuteľností.

Opatrenie 2.2.

Spracovanie projektovej dokumentácie.

Opatrenie 2.3.

Výstavba (rekonštrukcia) budovy.

Cieľ 3 Rozvoj a podpora nových metód sociálnej práce a sociálnych služieb

Termín 2010 - 2015

Zodpovedný

Mimovládne organizácie, mestský úrad

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- Nadačné,
- Zdroje, dotácie.

Opatrenie 3.1.

Udržanie a zefektívnenie prevádzky Komunitného centra v Rimavskej Píle a Integrovaného materského centra Stonožka v Tisovci.

Opatrenie 3.2.

Rozvoj a udržanie systému finančnej podpory doplatkov na lieky, potravinovej pomoci a zabezpečenia stravy pre seniorov a pre deti zo sociálne odkázaných rodín.

Opatrenie 3.3.

Rozvoj terénnej sociálnej práce aj mimo program KSP.

Cieľ 4 Zriadenie prepravnej služby

Termín 2014 – 2015

Zodpovedný

Mestský úrad

Finančný zdroj

- ŠR (štátny rozpočet),
- RM (rozpočet mesta),
- Dotácie.

Opatrenie 4.1.

Zabezpečiť systém prevádzky viacmiestneho osobného motorového vozidla.

Opatrenie 4.2.

Vytvoriť dispečing pre zabezpečovanie prepravnej služby.

Mesto Tisovec sa vyznačuje vysokým počtom občanov v poproduktívnom veku a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorí sú odkázaní na sociálnu pomoc.

Pre túto skupinu občanov Mestský úrad v Tisovci poskytuje opatrovateľskú službu (zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších právnych predpisov).

Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby, pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím.

Mesto Tisovec sa podieľa na zabezpečovaní spoločného stravovania pre dôchodcov a zdravotne postihnutých občanov, prostredníctvom Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb v Tisovci, na základe zmluvy.

Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v Tisovci je rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK.

Na základe súčasnej analýzy siete sociálnych služieb v meste Tisovec a želaní občanov, vyjadrených v dotazníkovom prieskume boli stanovené ciele:

- skvalitnenie opatrovateľskej služby,
- zriadenie zariadenia opatrovateľskej služby,
- zavedenie prepravnej služby,
- rekonštrukcia nehnuteľností na bývanie pre občanov zo znevýhodneného prostredia,
- rozšírenie činnosti Komunitného centra a Integrovaného materského centra Stonožka.

Ďalším cieľom je rozvoj a podpora nových metód sociálnej práce a sociálnych služieb, prostredníctvom stanovených opatrení, zo strany mimovládnych organizácií a Mestského úradu v Tisovci.

Kritická oblasť – BÝVANIE SOCIÁLNE SLABŠÍCH OBČANOV

**Cieľ 1   Rekonštrukcia nehnuteľností mesta na nájomné byty pre občanov
          zo znevýhodneného prostredia**

Termín   2012 - 2015

Zodpovedný

Mestský úrad, Mimovládne organizácie

Finančný zdroj

- RM (rozpočet mesta),
- ŠR (štátny rozpočet).

Opatrenie 1.1.

Získanie vhodných nehnuteľností.

Opatrenie 1.2.

Spracovanie projektovej dokumentácie.

Opatrenie 1.3.

Výstavba, rekonštrukcia budov.

V súčasnej dobe sa ako najväčší problém v bytovej oblasti javí absencia bytov nižšieho štandardu, či nehnuteľností na území mesta Tisovec, vhodných na bývanie občanov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Na druhej strane, z dôvodu zlej sociálno-ekonomickej situácie, narastá počet neplatičov, sociálne slabších občanov, občanov s minimálnym príjmom a v neposlednom rade aj bezdomovcov.

Ďalšiu skupinu tvoria dôchodcovia, ktorí z dôvodu odchodu mladšej generácie z mesta za prácou, ostávajú sami v nadrozmerných bytoch a po zaplatení nájmu vzhľadom na nízke dôchodky sa ocitnú v núdzi.

Kritická oblasť – RODINA A DETI

Cieľ 1   Znižovanie podielu detí a mládeže s problémovým správaním

Termín   2007 - 2013

Zodpovedný

Spolupráca medzi mimovládnyimi organizáciami
mestský úrad, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, mestská polícia

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- RM (rozpočet mesta),
- Nadačné zdroje.

Opatrenie 1.1.

Prehĺbenie spolupráce medzi existujúcimi inštitúciami, ktoré pracujú s deťmi a mládežou.

Opatrenie 1.2.

Osvetové programy pre rodičov a deti.

Opatrenie 1.3.

Zvýšenie počtu prevenčných aktivít zameraných na záškoláctvo.

Opatrenie 1.4.

Podpora a rozvoj spoločných voľno-časových aktivít pre deti, mládež a rodičov.

Opatrenie 1.5.

Prevenčné programy zamerané na zneužívanie návykových látok a iné závislosti.

Zložitá sociálno-ekonomická situácia v rodine sa odráža na hmotnej a sociálnej núdzi a kvalite fungovania rodiny.

Narastá podiel problémových a rozvrátených rodín a podiel detí a mládeže s problémovým správaním (záškoláctvo, užívanie návykových látok a páchaním trestnej činnosti).

Záškoláctvo – tendencia neplnenia si povinnej školskej dochádzky neustále rastie.

Ak na základe písomnej informácie o školskej dochádzke poskytovanej školou vyplynie, že dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky (viac ako 15 neospravedlnených hodín mesačne), osobitným príjemcom v zmysle zákona NR SR č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, sa stáva obec, kde má nezaopatrené dieťa trvalý pobyt. V roku 2008 bola zanedbaná povinná školská dochádzka u žiakov navštevujúcich ZŠ.

Dôležité je zabezpečiť pokrytie mesta Tisovec službami krízovej intervencie, ktorej cieľom je odstrániť zdroj sociálnej núdze a dosiahnuť opätovné zaradenie mladého občana do spoločnosti. Tento typ služby sa poskytuje najmä ohrozeným deťom a obetiam domáceho násillia.

Zákon NR SR č. 36/2005 Z. z. o rodine a zákon NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov dal obciam a mestám nové kompetencie a povinnosti, preto je potrebné predchádzať patologickým javom. Z uvedeného dôvodu aj práca v meste v spolupráci s existujúcimi inštitúciami, ktoré pracujú s deťmi a mládežou, bude smerovať ku prevencii.

Do Komunitného plánu mesta Tisovec bola zahrnutá aj táto kritická oblasť a navrhli sa opatrenia na zníženie podielu detí a mládeže s problémovým správaním. Vzhľadom na to, že základom pre výchovu dieťaťa je rodinné prostredie boli ako opatrenia navrhnuté rôzne osvetové programy pre rodičov a deti, podpora a rozvoj spoločných voľno-časových aktivít pre deti, mládež a rodičov.

Zároveň bolo navrhnuté prehĺbenie spolupráce medzi existujúcimi inštitúciami, ktoré pracujú s deťmi a mládežou (Komunitné centrum, IMC, terénne sociálne pracovníčky, mimovládne organizácie, mestský úrad, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a mestská polícia).

Kritická oblasť – INFORMOVANOSŤ A KOMUNIKÁCIA

Cieľ 1 Zlepšenie informovanosti o možnostiach v sociálnej oblasti medzi sociálne vylúčenými občanmi

Termín 2010 – 2015

Zodpovedný

Mestský úrad, mimovládne organizácie

Finančný zdroj

- EU (štrukturálne fondy Európskej únie),
- ŠR (štátny rozpočet),
- nadačné zdroje.

Opatrenie 1.1.

Rozšírenie programu Komunitnej sociálnej práce (KSP).

Opatrenie 1.2.

Rozvoj terénnej sociálnej práce aj mimo program KSP.

Opatrenie 1.3.

Zriadenie verejného informačného bodu s prístupom k internetu.

Opatrenie 1.4.

Využitie miestnych médií na propagačné a informačné kampane so sociálnou tematikou.

Cieľ 2   Zlepšenie komunikácie a spolupráce medzi subjektmi   poskytujúcimi sociálne služby

Termín 2010 - 2015

Zodpovedný

Mestský úrad v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami

Opatrenie 2.1.

Pravidelné stretávanie zástupcov poskytovateľov sociálnych služieb, zamerané na výmenu skúseností, informácií a rozvoj vzájomnej spolupráce.

Opatrenie 2.2.

Pravidelné stretnutia s poskytovateľmi sociálnych služieb zo SR a zahraničia, zamerané na výmenu skúseností, informácií a rozvoj vzájomnej spolupráce.

Ďalšou z kritických oblastí bola informovanosť a komunikácia medzi sociálne vylúčenými občanmi, aj medzi subjektmi poskytujúcimi sociálne služby.

Jedným z opatrení na zlepšenie informovanosti o možnostiach v sociálnej oblasti medzi sociálne vylúčenými občanmi, je komunitná sociálna práca, ktorá prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov a asistentov, sa zameriava na tieto oblasti:

- spolupracuje s príslušnými inštitúciami a ďalšími relevantnými subjektmi, realizuje konzultácie a vyhľadáva občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc. Práca s komunitou v jej prirodzenom sociálnom prostredí,
- poskytuje individuálnu pomoc klientom a základné poradenstvo (získovanie osobnej, rodinnej a sociálnej anamnézy). Navrhuje klientovi spôsoby riešenia jeho sociálnej situácie a pomáha mu pri riešení jeho problémov. V nevyhnutných prípadoch ho distribuuje príslušným inštitúciám. V prípade potreby sprevádza klienta a pomáha mu uplatňovať jeho opodstatnené práva v inštitúciách,
- realizuje aktivity a opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine, sprostredkúva informácie medzi klientom a inštitúciami v meste, ale aj mimo

mesta – mestský úrad, úrad práce, školy a školské zariadenia, zdravotné zariadenia, sudy a ďalšie štátne a verejné inštitúcie.

Ako ďalšie opatrenia boli navrhnuté zriadenie verejného informačného bodu s prístupom na internet a využitie miestnych médií na propagačné a informačné kampane so sociálnou tematikou.

Ďalším cieľom v danej kritickej oblasti je zlepšenie komunikácie a spolupráce medzi subjektmi poskytujúcimi sociálne služby. Koordináciou poskytovateľov sociálnych služieb na základe výmeny skúseností a informácií dôjde k zvýšeniu efektívnosti a prehľadnosti poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Tisovec.

4. IMPLEMENTÁCIA, MONITOROVANIE A ÚPRAVY KOMUNITNÉHO PLÁNU

Vypracovaný Komunitný plán pre roky 2010 – 2015 vstúpi do platnosti v deň, keď bude schválený väčšinou poslancov na zasadnutí Mestského zastupiteľstva mesta Tisovec.

Na zhodnotenie realizačnej etapy jednotlivých cieľov Komunitného plánu je dôležité zvoliť si prehľadný systém kontroly. Je vhodné, aby kontrola bola vykonávaná členmi pracovnej skupiny v pravidelných intervaloch (napr. 2-krát do roka) a na konci kalendárneho roka - sa zídu členovia pracovnej skupiny a pripraví správu o plnení plánu pre poslancov Mestského zastupiteľstva.

Komunitný plán je dynamický dokument, ktorý v prípade radikálnej zmeny vnútorných pomerov v obci alebo vonkajších pomerov v okrese, regióne, štáte môže byť redukovaný alebo rozširovaný so zachovaním definovaného strategického cieľa.

Úpravy a zmeny Komunitného plánu sú v kompetencii pracovnej skupiny, ktorá sa na nich dohodne spoločne a konsenzom. Navrhnuté zmeny a úpravy vstúpia do platnosti po schválení väčšinou poslancov Mestského zastupiteľstva mesta Tisovec.

V Tisovci, 13.09.2010

Základné sociálno-demografické údaje

Počet obyvateľov v roku 2010, z toho	4089
- Tisovec	3596
- m. č. Rimavská Píla	492
Deti do 6 rokov	232
Deti od 6 – 15 rokov	407
Mladiství do 18 rokov	121
Produktívny vek od 18 – 62 rokov	2641
Poproduktívny vek nad 62 rokov	687
Vek nad 62 rokov	687
Vek nad 65 rokov	544
Vek nad 75 rokov	266
Vek nad 85 rokov	51
Počet občanov inej rómskej národnostnej menšiny	344
Počet nezamestnaných občanov v evidencii ÚPSVaR v Rimavskej Sobote	388
Počet občanov na aktivačných prácach	75
Počet občanov na obecných službách	67
Počet občanov poberaajúcich dávku v hmotnej núdzi	!!
Počet občanov ŽŤP	187
Počet detí navštevujúcich Základnú školu Dr. V. Clementisa v Tisovci v školskom roku 2010/2011; z toho	396
- sociálne odkázané deti	78
Počet detí navštevujúcich Materskú školu v Tisovci v školskom roku 2010/2011, z toho	84
- sociálne odkázané deti	6
Počet detí navštevujúcich Materskú školu v Tisovci v školskom roku 2010/2011, z toho	21
- sociálne odkázané deti	7
Počet detí umiestnených v Detskom domove v Tisovci	12
Profesionálna rodina	4
Skupina detí nad 18 rokov na dohodu	4
Domov dôchodcov v Tisovci	25
Domov sociálnych služieb v Tisovci	18
Počet občanov poberaajúcich opatrovateľskú službu	30
Počet opatrovateľov	13
Počet evidovaných rodín so ŽŤP	200
Počet problémových rodín	49
Nepravidelná školská dochádzka	15
Alkoholizmus	15
Zanedbávanie starostlivosti o deti	10
Kríza v rodine	9